

QÜESTIÓ DE FRONTERES

(Arran de l'article "Nació valenciana o catalana?"
que va eixir al darrer número de Tossal Gros)

□ CÈLIA PUCHOL

Vindrà un dia que **no hi haurà fronteres** que obliguen les persones a separar-se. Hi haurà un dia que no tindrà sentit parlar de nacions, ni d'estats, ni de discriminació, ni de violència, ni de divisions jeràrquiques... M'agradaria que aquest dia fóra avui mateix.

Pensareu que no puc començar així un article; pensareu que és massa fàcil fer-ho, o que és massa infantil: teniu raó, però no puc evitar-ho, en sentir parlar d'estats i de nacions. L'Estat tal com el coneixem ara és una invenció o una construcció feta pel modernisme. Per dir açò penso en el *Contracte Social* de Rousseau, en els tractats sobre l'Estat modern de Hobbes, en els treballs d'economistes com Adam Smith o Keynes, en la *Filosofia del Dret* de Hegel, etc., que fan palès que l'Estat és una invenció feta per occident en un moment concret. És en aquest moment en què, amb l'ajuda de l'expansió colonial, Europa s'inventa com a *Raça Blanca*: un tret que ens diferencia, de forma "natural", de la resta de persones.

Europa mateixa és una invenció artificial que ha perdut la memòria del seu

propi passat, de la mateixa manera que ho és l'Estat espanyol, i és una invenció que produeix un doble efecte sobre nosaltres. D'una banda aquest artifici té un sentit d'unió: ens uneix a **dintre**: ens dona una identitat; alhora, però, que ens diferencia del que hi ha **fora**.

Un exemple d'aquesta oposició entre dintre i fora el trobem en la *Korrika* (la seua versió valenciana és el Correllengua). Com sabeu, el que simbolitza el Correllengua és la unitat lingüística d'una sèrie de territoris que comparteixen quelcom. En aquest cas el que comparteixen (la llengua, un territori determinat, un passat comú, etc.) està simbolitzat per una torxa que va passant de mà en mà per tota una sèrie de pobles que hom pretén units, principalment, sota una mateixa llengua, que, alhora, els separa d'altres pobles de **fora**.

Aquest efecte dintre/fora no només el reforça i promou l'estat, sinó que també està present en la construcció de les nacions sense estat, ço és, sense un sistema polític propi.

L'autor de l'article que ha provocat que jo escriguera aquestes línies parla de nació valenciana, de nació catalana i de nació castellonera. I jo pregunto: per què parlar de

nacions? Per què parlar de la llengua com d'un tret que ens **diferencia**? La llengua comuna és el castellà, i la llengua pròpia és el català: una llengua que denota el nostre fet diferencial...(?)

Parlar en aquests termes, però, és tornar a la barbàrie. Una llengua i menys encara un dialecte o una parla no ha de ser utilitzada per separar ningú, perquè una llengua és, per definició, un **instrument** per a la comunicació i, aleshores, qualsevol llengua transgredeix tota mena de límits i barreres. Per la seua part, la comunicació no és més que **dir**, ço és, assenyalar, mostrar unes idees; en definitiva: una metàfora, i les metàfores que ens permeten d'entendre'ns, com sabem, no s'exhaureixen en una llengua determinada, ni tan sols en l'acte de la parla. Perquè les persones tenim la qualitat de comunicar-nos i transmetre els nostres sentiments també amb la pintura, la música, la fotografia, el cinema, etc.; el nostre propi cos té un llenguatge que expressa les nostres sensacions. Potser el problema rau en reduir la llengua a un instrument per demostrar el fet diferencial; i el cert és que la llengua és un instrument, aleshores, com a tal el que més ens interessa és el com ens

servim d'ell per fer altres coses, ço és, quina funció li donem.

Ara no estic en condicions de donar-vos una definició de *nació*, ni d'estat, però, d'altra banda, tampoc pretenc fer-ho. La raó és molt senzilla, no és que una definició siga massa ambigua, sinó que suposa una sèrie de límits i de fronteres que no estan clars. És difícil dir, per exemple, a quina banda del límit comarcal posem Vilanova (Vilanova "és" de la Plana Alta o "és" del Maestrat?)... Però, ... realment és tant important açò?

Podem pensar que les fronteres separen, però no podem oblidar que, per exemple, en l'àmbit lingüístic no està tan clara la separació; així doncs, més bé podem parlar de contacte i comunicació que de separació. I no podem oblidar que la separació suposa l'afebliment de les relacions entre les persones i el conseqüent triomf del feixisme... Com podem parlar, per tant, de nació valenciana, o de nació castellonera...?

El que hem de fer és parlar en termes de comunicació entre les persones, cosa que transgredeix tota mena de fronteres, i no parlar de separacions territorials, etc., i menys encara utilitzar la llengua com a pretext per fer-ho.